

*Vam želi čestit
Božić te sretnu
i uspješnu
novu 2019.
godinu*

SADRŽAJ

U Bruxellesu održan sastanak čelnika nacionalnih agencija za zaštitu tržišnog natjecanja

Provedba ZNTP-a: pokrenuti upravni postupci

Članica Vijeća AZTN-a sudjelovala na sastancima OECD-a

EU uvjetno dopustila koncentraciju Knaufa i Armstronga

EU nametnula obveze TenneT-u

Francuski kartel kućanskih aparata kažnjen sa 189 milijuna eura

Danski sud potvrdio prekomjerno povećanje cijene

U Bruxellesu održan sastanak čelnika nacionalnih agencija za zaštitu tržišnog natjecanja

Mladen Cerovac, predsjednik Vijeća AZTN-a, susreo se i s povjerenicom Europske komisije za tržišno natjecanje, Margrethe Vestager

Na sastanku čelnika nacionalnih agencija za zaštitu tržišnog natjecanja, održanom u Bruxellesu krajem studenoga 2018., usvojena je zajednička izjava o Direktivi Europskog parlamenta i vijeća o zaštiti osoba koje prijavljuju povrede prava Unije (COM(2018) 218 final).

Europska komisija je prošle godine predložila novi akt kojim bi se ojačala zaštita zviždača u cijeloj Europskoj uniji. Raniji skandali, kao što su „Dieselgate“, Luxleaks, „panamski dokumenti“ ili otkrića u vezi s društvom Cambridge Analytica, pokazali su da zviždači mogu igrati važnu ulogu u otkrivanju nezakonitih aktivnosti koje ugrožavaju javni interes i dobrobit društva.

Visoka razina zaštite za zviždače

Usvajanjem ove Direktive, utvrđuju se novi standardi na razini EU-a i jamči se visoka razina zaštite za zviždače koji prijave povredu prava EU-a. Uspostavljaju

se sigurni kanali za prijavljivanje unutar organizacija te za prijavljivanje javnim tijelima. Zviždači će se ujedno zaštititi od otpu-

štanja, nazadovanja i drugih oblika odmazde te će se nacionalna tijela obvezati na informiranje građana i osiguravanje izobraz-

be o postupanju prema zviždačima. Brojni skandali možda nikad ne bi izbili da upućene osobe nisu smogle hrabrosti progovoriti i time se izložile velikom riziku, poručuju iz Europske komisije. Stoga, ako se zviždači bolje zaštite, lakše će se otkrivati i sprječavati šteta koju javnim interesima nanose prijevare, korupcija, izbjegavanje plaćanja poreza na dobit ili štete za ljudsko zdravlje ili okoliš.

Nikako se ne bi smjelo kašnjavati one koji postupaju ispravno te će se ovom Direktivom zaštititi i osobe koje su izvori informacija za istraživačke novinare, čime će se pridonijeti zaštiti slobode izražavanja i medija u Europi.

Nova pravila o zaštiti zviždača bit će prekretnica u globaliziranom svijetu, u kojem je iskúšenje da se u utrci za zaradom krše zakoni ponekad preveliko te da se moraju podržati oni koji se ne boje izložiti riziku kako bi razotkrili ozbiljne povrede pra-

DIREKTIVOM ĆE BITI OBUHVAĆENA I SVA DRŽAVNA I REGIONALNA TIJELA VLASTI TE OPĆINE S VIŠE OD 10 000 STANOVNIKA

va EU-a. Zviždači mogu pomoći u otkrivanju, istrazi i sankcioniranju zlouporaba prava EU-a. O njihovoj pomoći ovisi i ključna uloga koju novinari i slobodni mediji imaju u našim demokracijama.

Zbog toga je nužno osigurati odgovarajuću zaštitu zviždača od zastrašivanja i/ili odmazde jer se to duguje poštenim ljudima u Europi.

Zaštita za brojne vrste povrede prava EU-a

Građani koji prijave nezakonito postupanje ne bi smjeli zbog toga biti kažnjeni. No u stvar-

nosti mnogi od njih će to platiti gubitkom posla, ugleda, a neki i gubitkom zdravlja: 36 % zaposlenika koji su prijavili nepravilno postupanje bili su izloženi odmazdi (istraživanje o poslovnoj etici u svijetu iz 2016.).

Ovom Direktivom se osigurava zaštita na razini EU-a za otkrivanje povreda zakonodavstva EU-a u područjima javne nabave, financijskih usluga, tržišnog natjecanja, pranja novca, financiranja terorizma, sigurnosti proizvoda, sigurnosti prijevoza, zaštite okoliša, nuklearne sigurnosti, sigurnosti hrane i hrane za životinje, zdravlja i dobrobiti životinja, javnog zdravlja, zaštite potrošača, privatnosti, zaštite podataka te sigurnosti mrežnih i informacijskih sustava.

Jasni mehanizmi i obveze za poslodavce

Među novim mehanizmima zaštite koji će se uvesti bit će:

- jasni kanali za prijavu unutar izvan organizacije koji osiguravaju povjerljivost,
- sustav prijavljivanja koji se sastoji od tri razine:
- internih kanala za prijavljivanje,
- prijavljivanje nadležnim tijelima ako interni kanali ne funkcioniraju ili se to ne može opravdano očekivati,
- javnog/medijskog izvješćivanja – ako se nakon prijave putem drugih kanala ne poduzme odgovarajuća mjera ili u slučaju

neposredne ili očite ugroženosti javnog interesa ili nenadoknadive štete,

- obveze pružanja povratnih informacija za nadležna tijela i trgovačka društva, koji će morati reagirati na prijave zviždača i u vezi s njima poduzeti daljnje korake u roku od tri mjeseca za interne kanale za prijavljivanje,
- sprječavanje odmazde i učinkovita zaštita: zabranjuju se svi oblici odmazde i potrebno ih je sankcionirati. Ako je zviždač izložen odmazdi, trebao bi imati pristup besplatnim savjetima i odgovarajućim pravnim sredstvima (npr. mjerama za zaustavljanje uznemiravanja na radnom mjestu ili sprječavanje otpuštanja).

Teret dokazivanja u takvim će slučajevima biti na osobama ili organizacijama koje će morati dokazati da njihov postupak nije odmazda protiv zviždača. Zviž-

! JAČANJE ZAŠTITE ZVIŽDAČA, IZRAZ JE ODLUČNOSTI EUROPSKE KOMISIJE DA VEĆI NAGLASAK STAVI NA IZVRŠAVANJE ZAKONODAVSTVA EU-A, KAKO JE I NAVEDENO U NJEZINOJ KOMUNIKACIJI IZ 2016.

dači će uživati zaštitu i u sudskim postupcima, osobito njihovim izuzećem od odgovornosti za otkrivanje informacija.

Učinkovite zaštitne mjere

Direktivom se štite odgovorni postupci zviždača u stvarnom cilju zaštite javnog interesa. U skladu s tim, ona sadržava zaštitne mjere za odvratanje od zlonamjernog prijavljivanja te prijavljivanja radi zlouporabe i sprječavanja neopravdanog nanošenja štete ugledu.

Osobe na koje se odnosi prijava zviždača, uživat će punu pretpostavku nedužnosti, pravo na učinkovit pravni lijek, pošteno suđenje i pravo na obranu.

Trenutno samo 10 država članica osigurava punu zaštitu zviždača. U ostalim zemljama osigurana je tek djelomična zaštita, koja se primjenjuje samo na određene sektore ili kategorije zaposlenika.

Prijedlog Europske komisije temelji se na Preporuci Vijeća Europe iz 2014. o zaštiti zviždača, u kojoj se preporučuje da „države članice imaju normativan, institucijski i pravosudni okvir za zaštitu pojedinaca koji u kontekstu svog radnog odnosa, prijavi ili otkrije informacije o prijetnjama ili šteti za javni interes” te se utvrđuju načela kojima se države trebaju voditi pri uvođenju ili preispitivanju takvih okvira. **a**

Provedba ZNTP-a: pokrenuti upravni postupci

Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja je u okviru svojih ovlasti, po službenoj dužnosti, tijekom studenoga 2018., pokrenula upravni postupak radi utvrđivanja nametanja nepoštenih trgovačkih praksi u lancu opskrbe hranom, protiv prerađivača i otkupljivača prehrambenog proizvoda mlijeka VINDIJE d.d. Varaždin.

Agencija je zaprimila anonimnu prijavu u kojoj se ukazuje na nametanje nepoštenih trgovačkih praksi u poslovnom odnosu s dobavljačima mlijeka

i mliječnih proizvoda. Navodi iz anonimne prijave bili su Agenciji dostatna indicija za pokretanje postupka po službenoj dužnosti.

Agencija će u upravnom postupku ispitati sve elemente koji se odnose na sadržaj i realizaciju poslovnih odnosa VINDIJE d.d. kao otkupljivača i prerađivača mlijeka s njegovim dobavljačima.

Pri tome treba istaknuti kako samo pokretanje upravnog postupka protiv određenog trgovca ili otkupljivača ili prerađivača ne znači nužno utvrđenje povrede ZNTP-a, već je Agencija obvezna u postupku utvrditi sve relevantne činjenice i okolnosti, odnosno konkretne dokaze koji potvrđuju indicije koje su bile razlog za pokretanje postupka.

Na temelju konačno utvrđenog činjeničnog stanja Agencija će u konkretnom predmetu donijeti meritornu odluku. Ukazuje se kako zbog zaštite poslovnih tajni, Agencija ne može komentirati niti iznositi detalje o postupku koji je u tijeku. Agencija će Odluku kojom okončava pojedini postupak u cijelosti objaviti na svojim mrežnim stranicama. **a**

Članica Vijeća AZTN-a sudjelovala na sastancima OECD-a

U Parizu održani redoviti sastanci OECD-ovog Odbora za tržišno natjecanje, u okviru radnih skupina “Tržišno natjecanje i regulacija” i “Suradnja i provedba”

Mr. sc. Ljiljana Pavlic, članica Vijeća AZTN-a, sudjelovala je krajem studenoga u Parizu, na redovitim sastancima OECD-ovog Odbora za tržišno natjecanje, u okviru radnih skupina „Tržišno natjecanje i regulacija“ i „Suradnja i provedba“.

U okviru teme „Kreiranje javno-financiranih tržišta u zdravstvu“, članica Vijeća je uz pisani doprinos održala i usmeno izlaganje vezano uz mišljenje AZTN-a upućeno Ministarstvu zdravstva i HZZO-a o Vodiču HZZO-a, koji je za posljedicu mogao imati ograničavajuće učinke na tržišno natjecanje i isključivanje pojedinih poduzetnika s tržišta lijekova.

Godišnja konferencija OECD-ovog Globalnog foruma

Drugi pisani doprinos, u okviru rasprave o istražnim ovlastima u praksi, odnosio se na načine prikupljanja informacija od poduzetnika, dok je usmeno izlaganje bilo vezano uz pristup AZTN-a poslovnim tajnama poduzetnika te tumačenju i izlaganju nejav- nih poslovnih informacija u ak-

tima AZTN-a. Ostale obrađene teme uključivale su: postupanje s informacijama u odnosima klijenta i odvjetnika, preuranjenu provedbu koncentracija, prekomjerne cijene u farmaceutskom sektoru, personalizirano određivanje cijena u digitalnoj eri, kvalitativna razmatranja u „ekonomiji nulte cijene“, zatim načine kako tržišno natjecanje može utjecati na pravednije društvo, rodnu problematiku u tržišnom natjecanju, na koristi i izazove regionalnih sporazuma u području tržišnog natjecanja te na odnos tržišnog natjecanja i poduzetnika u državnom vlasništvu.

Nakon sastanaka Odbora, održana je redovita godišnja konferencija OECD-ovog Globalnog foruma o tržišnom natjecanju, na kojem je govor održala Margrethe Vestager, europska povjerenica za tržišno natjecanje. Na marginama foruma održan je sastanak korisnika OECD-ovog Regionalnog centra za tržišno natjecanje u Budimpešti, kojem pripada i Hrvatska, uz okrugli stol pod nazivom „Tržišno natjecanje i korupcija“. Hrvatska je predstavnica sudje-

lovala s usmenim izlaganjem na temu suradnje s Državnim odvjetništvom i Državnom komisijom za kontrolu postupaka javne nabave.

Sastanak Međuresorne radne skupine za jačanje suradnje između RH-a i OECD-a

U Zagrebu je pak, 6. prosinca 2018., pod okriljem Ministarstva vanjskih i europskih poslova, održan sastanak Međuresorne radne skupine za jačanje suradnje između RH-a i OECD-a. Predstavnici veleposlanstva Republike Čile u RH i stalnog predstavništva Republike Čile pri-

lovala s usmenim izlaganjem na temu suradnje s Državnim odvjetništvom i Državnom komisijom za kontrolu postupaka javne nabave. OECD-u u Parizu, podijelili su s članovima MRS-a svoja iskustva o postupku pristupanja OECD-u te prednostima članstva u istom. U nastavku sastanka, članica Vijeća je s članovima MRS-a podijelila praktična iskustva sa sudjelovanja u radnim grupama i sastancima u OECD-u, a koji se odnose na tržišno natjecanje. Upravo je kroz spomenutu Međuresornu radnu skupinu, AZTN u suradnji s MVEP-om, prošao proces kandidature za sudjelovanje u OECD-ovom Odboru za tržišno natjecanje te stekao status sudionika u lipnju 2016. godine i od tada redovito sudjeluje u radu Odbora. **a**

EU uvjetno dopustila koncentraciju Knaufa i Armstronga

Europska komisija odobrila je transakciju kojom proizvođač građevnog materijala Knauf preuzima dio poslovanja proizvođača stropnih i zidnih ploča Armstrong izvan Amerike, ali pod uvjetom da Armstrong proda dijelove svoga poslovanja u Europi.

Zbog preklapanja u proizvodnji i prodaji ploča i konstrukcija za spuštene stropove koje se koriste u gradnji poslovnih prostora, bolnica i škola, gdje su Knauf i Armstrong glavni dobavljači, EK smatra da bi ovo preuzimanje oslabilo tržišno natjecanje na tržištima u Austriji, Litvi, Španjolskoj i Ujedinjenom Kraljevstvu.

Stoga, kako bi ova koncentracija bila dopuštena, Knauf mora prodati jedina Armstrongova postrojenja u Ujedinjenom Kraljevstvu, a Armstrong mora prenijeti svoje prodajne timove i bazu kupaca, u zemljama u kojima je ova koncentracija sporna u smislu propisa o zaštiti tržišnog natjecanja, na kupca prodanih postrojenja. **a**

EU nametnula obveze TenneT-u

U postupku utvrđivanja zloporabe vladajućeg položaja EK je nizozemskom operatoru prijenosnog sustava TenneT-u nametnula pravno obvezujuće mjere i uvjete kojima će se povećati opskrba električnom energijom između Njemačke i Danske. Za EK je bilo sporno što je TenneT kao poduzetnik u vladajućem položaju, ograničavao kapacitete na međusobnom spajanju elektroenergetskog sustava između tih dviju država članica i tako diskriminirao proizvođače električne energije koji nisu iz Njemačke te sprječavao izvoz jeftine električne energije iz nordijskih zemalja. Obveze u smislu povećanja kapaciteta omogućit će da više proizvođača električne energije uđe na njemačko veleprodajno tržište. Istovremeno, te su obveze u skladu s nastojanjem EK da Europsko tržište energije učini kompetitivnijim i integriranim. TenneT je najveći od četiri operatora prijenosnog sustava koji upravlja visokonaponskom mrežom u Njemačkoj. **a**

Francuski kartel kućanskih aparata kažnjen sa 189 milijuna eura

Francusko tijelo za zaštitu tržišnog natjecanja izreklo je svoju najvišu kaznu za šest proizvođača kućanskih aparata zbog sudjelovanja u zabranjenom sporazumu temeljem kojega su tri godine dogovarali cijene. Electrolux, Whirlpool, BSH, Candy Hoover, Eberhardt Frères i Indesit kažnjeni su s ukupno 189 milijuna eura jer su na nizu tajnih sastanaka između rujna 2006. i siječnja 2007., te ponovo između svibnja 2008. i travnja 2009. sklopili sporazum o povećanju maloprodajne cijene hladnjaka, perilica za rublje i perilica za suđe. Primjerice, preporučenu maloprodajnu cijenu proizvoda ispod 200 eura, podigli su za 20 eura, onih između 200 eura i 400 eura, povećali su za 30 eura, dok su aparati cijene više od 400 eura, dogovorom poskupjeli za 50 eura.

Budući da su kompanije za vrijeme dok je kartel bio na snazi držale preko 70% francuskog tržišta kućanskih aparata, potrošači su za njih plaćali višu cijenu. **a**

Danski sud potvrdio prekomjerno povećanje cijene

Danski žalbeni sud u predmetima koji se odnose na zaštitu tržišnog natjecanja potvrdio je odluku nacionalnog tijela za zaštitu tržišnog natjecanja temeljem koje je poduzetnik CD Pharma zlorabio svoj vladajući položaj na tržištu distribucije oksitocinskog lijeka za trudnice i to povećanjem cijene dvije tisuće posto.

CD Pharma osigurala si je pravo ekskluzivne distribucije Syntocinona u Danskoj 2014. godine iako su drugi distributeri prije toga prodavali druge inačice lijeka Amgrosu, javnoj organizaciji koja u ime danskih bolnica kupuje lijekove. No, CD Pharma ostala je jedini dobavljač kada jedini preostali dobavljač nije mogao osigurati narudžbu. Prvotna cijena lijeka početkom travnja 2014. bila je oko 6 eura, dok je krajem istoga mjeseca CD Pharma Amgrosu isti lijek prodala za oko 127 eura, da bi ju snizila u studenom na oko 30 eura.

Dakle, Amgros je CD Pharma platio gotovo 780 000 eura više nego što je bio dogovorio s alternativnim dobavljačem koji je pobijedio na natječaju, ali nije mogao isporučiti traženu količinu. **a**

Odluke AZTN-a objavljene u studenome 2018.

- [AZTN protiv Hrvatskog društva skladatelja, Zagreb - Rješenje o odbacivanju inicijative](#)
- [Tržište veleprodajnog završavanja poziva u vlastitoj javnoj telefonskoj mreži koja se pruža na fiksnoj lokaciji - zahtjev HAKOM-a - Mišljenje](#)
- [Tržište veleprodajnog završavanja glasovnih poziva u vlastitoj mobilnoj mreži - zahtjev HAKOM-a - Mišljenje](#)
- [Grad Sinj - Pravilnik o potporama za zapošljavanje na području Grada Sinja - Mišljenje](#)
- [Extra FM d.o.o. Zagreb i HIT FM d.o.o. Zagreb \(sada Extra FM Zagreb d.o.o.\) - Rješenje o upravno-kaznenoj mjeri](#)